

IMPLIKACIJE OPLEMENJIVANJA BILJAKA U PROIZVODNJI HRANE

Desimir Knežević, Aleksandar Paunović, Danijela Kondić, Milomirka Madić, Veselinka Zečević, Sretenka Srdić, Dragana Rajković

Izvod: Proizvodnja hrane se bazira na naučnim dostignućima i njihovoj primeni u zavisnosti od ekoloških faktora i ekonomske razvijenosti. Značajnu ulogu u biljnoj proizvodnji hrane imaju sorte i hibridi stvoreni oplemenjivanjem i nega useva sa optimalnom tehnologijom gajenja u konkretnim ekološkim uslovima. Oplemenjivanjem su stvorene nove sorte i hibridi koji su nekoliko puta prinostniji od starih selekcija i prirodnih populacija što ima veliku ulogu u obezbeđivanju hrane. Potreba za obezbeđenjem hrane nametnula je nove pristupe u oplemenjivanju na bazi manipulacije gena rekombinantne DNK. Korišćenjem biotehnoloških metoda stvorene su genetički modifikovane biljke, koje su nastale inkorporacijom poželjnog gena iz evolutivno udaljene vrste. Pojava neželjenih efekata od GM hrane, visok stepen zagađenosti biosfere i znatne klimatske promene, nametnule su potrebu proizvodnje bezbedne hrane. Tako se razvija trend organske proizvodnje, koju karakteriše nizak prinos i kontrola bezbednosti proizvoda. Konvencionalno oplemenjivanje, je svojim razvojem i dostignućima nametnulo nove pristupe u stvaranju sorti i njihovoj proizvodnji (organska proizvodnja i genetički modifikovana hrana). GM sorte imaju veći prinos nekoliko puta od sorti koje su stvorene u konvencionalnom oplemenjivanju, veću otpornost na stresne uslove i bolji kvalitet.

Ključne reči: biljke, oplemenjivanje, prinos, kvalitet, hrana.

Uvod

Ljudska vrsta u surovim prirodnim uslovima je bila izložena stalnim naporima za opstanak na određenom prostoru sa ograničenim resursima hrane. Prilagođavajući se uslovima prirode, u svojim aktivnostima čovek je tragao za izvorima hrane i započeo selekciju biljaka, odabirajući najbolje, koje je odomaćio i u narednoj sezoni sejao i

Desimir Knežević, Univerzitet u Prištini, Poljoprivredni fakultet, Kosovska Mitrovica - Zubin Potok - Lešak, Kopaonička bb, 38219 Lešak, Kosovo i Metohija, Srbija, e-dresa:deskoa@ptt.rs

Aleksandar Paunović, Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet, Čačak, Cara Dušana 34, 32000 Čačak, Srbija

Danijela Kondić, Univerzitet u Banja Luci, Poljoprivredni fakultet, Banja Luka, Bulevar Vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka, Republika Srpska Bosna i Hercegovina

Milomirka Madić, Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet, Čačak, Cara Dušana 34, 32000 Čačak, Srbija

Veselinka Zečević, Univerzitet Megatrend, Beograd, Fakultet za biofarming, Bačka Topola, Srbija

Sretenka Srdić, Univerzitet u Banja Luci, Poljoprivredni fakultet, Banja Luka, Bulevar Vojvode Petra Bojovića 1A, 78000 Banja Luka, Republika Srpska Bosna i Hercegovina

Dragana Rajković, Institut za ratarstvo i povrtarstvo Novi Sad, M. Gorkog 30, 21000 Novi Sad, Srbija

UNIVERZITET U
Kragujevcu
AGRONOMSKI FAKULTET U
ČAČKU

UNIVERSITY OF
Kragujevac
FACULTY OF
AGRONOMY
ČAČAK

XX SAVETOVANJE O BIOTEHNOLOGIJI

sa međunarodnim učešćem

- ZBORNIK RADOVA -

Čačak, 13.- 14. Mart 2015. godine

XX SAVETOVANJE O BIOTEHNOLOGIJI

sa međunarodnim učešćem

- Zbornik radova -

ORGANIZATOR I IZDAVAČ

Agronomski fakultet, Čačak

Organizacioni odbor

prof. dr Goran Dugalić, dr Milun Petrović,
dr Ljiljana Bošković-Rakočević, prof. dr Biljana Veljković, dr Nikola Bokan,
dr Milan Nikolić, M.Sc. Radmila Ilić, dipl. hem. Igor Đurović

Programski odbor

dr Drago Milošević, prof. dr Miroslav Spasojević, prof. dr Vladeta Stevović,
prof. dr Dragutin Đukić, dr Snežana Pašalić, prof. dr Snežana Bogosavljević-
Bošković, prof. dr Tomo Milošević, prof. dr Milica Cvijović,
prof. dr Radojica Đoković, prof. dr Leka Mandić, prof. dr Aleksandar
Paunović, prof. dr Radoš Pavlović, prof. dr Milena Đurić, prof. dr Gordana
Šekularac, dr Nikola Bokan, dr Lenka Ribić-Zelenović, dr Vladimir Kurćubić,
dr Vera Radović, dr Ljiljana Bošković-Rakočević, prof. dr Milomirka Madić,
prof. dr Goran Dugalić, prof. dr Biljana Veljković, dr Gorica Paunović,
dr Jelena Mladenović, dr Jelena Vujić, dr Vera Đekić

Tehnički urednici

dr Milan Nikolić, dipl. ing. Dušan Marković, M.Sc. Radmila Ilić,
dipl. hem. Igor Đurović

Tiraž: 150 primeraka

Štampa

Grafička radnja štamparija Bajić, V. Ignjatovića 12, Trbušani, Čačak

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

63(082)

60(082)

САБЕТОВАЊЕ о биотехнологији (20 ; 2015 ; Чачак)

Zbornik radova / XX savetovanje o biotehnologiji, Čačak, 13-14. mart
2015. godine ; [organizator] Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski
fakultet u Čačku = [organized by] University of Kragujevac, Faculty of
Agronomy,

Čačak. - Čačak : Agronomski fakultet, 2015 (Čačak : Bajić). - 617 str. :
graf. prikazi, tabele ; 24 cm

Radovi na srp. i engl. jeziku. - Tiraž 150. - Bibliografija uz svaki rad. -
Abstracts.

ISBN 978-86-87611-35-1

1. Агрономски факултет (Чачак)

а) Пољопривреда - Зборници б) Биотехнологија - Зборници

COBISS.SR-ID 213667852